

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 4. Vtrùm ex parte obiecti, aut aliunde aliqua causa assignari possit
volitionis diuinæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

nes actus diuinæ voluntatis liberi sint infinite honesti, per id non tolli, quominus illi sint inæquales ex suo cuiusque genere quoad honestatem, prout explicabimus disp. 35. Sed estō sint prorsus æquales quoad propriam, formalemque honestatem internam, adhuc eorum obiecta possunt esse inæqualia, & inæqualiter amabilia quoad honestatem externam, & obiectiuam. Quo totum argumentum ruit, Sed de his plura dicenda loco citato. Vbi etiam contra quosdam Recentiores monstrabimus, honestatem operum externorum Dei non ita vnice ex diuinā electione nasci, vt quodcumque Deus elegerit, id eo ipso euadat optimum in genere moris. Sed vnumquodque propriam honestatem habere, præter eam, quam participat ab internā Dei electione; eamque maiorem, aut minorem iuxta propriam naturam, & circumstantias, in quibus sit.

QVAESTIO IV.

Virum ex parte obiecti, aut aliunde aliqua causa assignari possit volitionis diuinæ.

129 **S**uppono vt certum apud omnes, volitionem diuinam nullam causam sui posse habere simpliciter realem aut efficientem, aut materialem, aut formalem. Quia omnes huiusmodi cause realiter formaliter distinguuntur à suis effectibus. Volitio autem diuinā nihil habet intra Deum, à quo realiter formaliter distincta sit. Extra Deum autem minis habere potest, à quo realiter causetur aliquo ex dictis modis, vt est notissimum. Habere tamen intra Deum volitionem diuinam, principium virtuale sui, à quo virtualiter elicitur, siue producit in genere efficientis in ordine ad denominandum Deum ipsum volentem, disp. 31. quæst. 2. proposit. 3. & 4. statimus, atque probauimus. Vbi causam materialem nihilominus adhuc virtuales reicimus diuinæ volitionis.

130 **D**ifficultas modò est primò; vtrum volitio diuinā reuera possit habere causam finalem sui. Negant Vazq. 1. p. disp. 82. cap. 1. & alij. Quia putant, de ratione finis esse, causare electionem mediorum mediā intentione sui ab ipsa electione distinctā realiter. Huiusmodi autem distinctio actuum repugnat Deo. Affirmant tamen Ruiz disp. 15. de Volunt. sect. 1. & alij. Quia putant, de ratione finis solum esse, quòd sit ratio obiectiua amandi mediā, siue illa per eundem actum cum fine, siue per distinctum amentur. Deus autem bene potest eodem actu velle finem, & mediā motus à bonitate finis.

131 **S**ecunda difficultas est, an, præter bonitatem, & beneplacitum Dei, alia causa, seu ratio obiectiua, motiuaue diuinarum volitionum, assignabilis sit. Negant Vazq. disp. 82. citatā cap. 2. Molina 1. p. quæst. 19. art. 5. cum Alberto, Alex. Enri. Scot. & alijs relatis à Ruiz dictā disputat. 15. sect. 2. Affirmant verò Valent. 1. p. quæst. 19. punct. 5. assert. 2. Soar. lib. 3. de Atrib. cap. 7. num. 12. & Opusc. de Libertate diuinā disp. 1. sect. 1. num. 5. & sect. 2. num. 21. & 22. & tom. 1. in 3. p. disputat. 41. sect. 4. initio,

& Ruiz supra sect. 3. referens pro hac sententiā Duran. Major. Ricard. Cordub. & alios.

Propositio 1.

Volitio diuinā causam finalem habere potest reuera in se influentem, non quidem formaliter, sed virtualiter. Sit, aut non sit de ratione finis, causare electionem mediorum mediā intentione sui.

Itaque Deus bifariam potest operari propter finem. Primò, volendo eodem indiuisibili actu finem propter se, & mediā propter finem, qui quidem actus simul erit intentio finis, & electio mediorum. Secundò, volendo per vnum actum finem propter se, qui erit intentio, & per alium mediā vt vtilia ad finem, qui erit electio. Verò autem modo res transfiguratur, vt finis dicatur mouere, causareque intentionaliter volitionem diuinā, necessarium omnino est, quòd illa causet physicè diuinā voluntas mora à fine, non quidem formaliter; quia id repugnat; sed virtualiter. Sublato enim influxu physico voluntatis in volitionem, non solum influxus intentionalis finis in volitionem, aut in mediā; sed neque vera motio eius constare potest, vt disp. 31. quæst. 2. probauimus. Igitur iuxta doctrinam ibi traditam, si Deus operetur propter finem, priori modo, voluntas diuinā mora per finem, atque mediorum cognitionem virtualiter producat volitionem à se, & ab ipsa cognitione distinctam virtualiter, quæ sit indiuisibilis intentio comparatione finis, & electio comparatione mediorum. Si verò Deus posteriori modo propter finem agat, voluntas diuinā mora prius per cognitionem finis, producat virtualiter intentionem eius: rursumque mora per intentionem, producat virtualiter electionem mediorum virtualiter distinctam ab ipsa intentione. Et hic est magis proprius modus agendi propter finem, vt bene vidit Vazquez; tamen si & alter sit Deo possibilis, & vtrius ipse vti possit pro suo arbitratu.

Ex quo patet, finem nullatenus posse causare, non dico solum volitionem diuinā, sed neque mediā externa, (quæ aliter, quam per volitionem non causat), nisi voluntas diuinā, adiuta aut cognitione, aut amore ipsius finis causet, producatve aliquo modo volitionem ipsam; nimirum æquialenter, seu virtualiter; quia formaliter nequaquam potest. Vt hinc rursus videas id, quòd ostenderam loco citato, quàm sit necessaria huiusmodi productio virtualis volitionis diuinæ ad hoc, vt Deus verè, & propriè dici possit agere propter finem.

Propositio 2.

Præter bonitatem, atque beneplacitum Dei, sæpe aliæ causæ, rationesve obiectiue dantur diuinarum volitionum, etiam ex parte creaturarum.

Probat imprimis propositionem hanc, quocumque adduximus supra quæst. 2. ad probandum, motiuum formale volitionis diuinæ sæpe esse aliquid creatum. Recognoscantur præcipua loca Scripturæ, & Partim proposit. 3. indicata, quibus

quibus pro causâ volitionis diuinæ redditur ali-
quid creatum per particulas causales; quas, fas
non est, detorquere ad translaticium sensum, dum
nullum ex proprio absurdum sequitur, ut in
presenti sit, iuxta regulam ab August. traditam
lib. 3. de Doctr. Christ. cap. 10. & 11. Nunc ad-
de dictis ibi Hieron. quem refert, & sequitur Hu-
go Victor. in epist. ad Rom. quest. 235. dicen-
tem. *Deus nihil facit quia vult; sed quia ratio est,
sic fieri.* Potes etiam addere fere omnes Patres,
qui passim rationes inuestigant, & reddunt ope-
rū Dei, vt permissionis peccati, Incarnationis, in-
stitutionis, Sacramentorum, &c: neque tamen in
eis reddentis ad bonitatem diuinam, aut ad vo-
luntatem recurrunt. Nec non eos, qui seridè mo-
nent, vt veneremur opera Dei, quorum rationes
ignoramus, certò periuasi, eas esse iustissimas, ac
sapientissimas, quorum plures citat Ruiz supra
sec. 3.

135 Probat etiam propositionem presentem
quæcunque concessimus quest. præced. propo-
sit 5. ad probandum, Deum ad aliqua opera
prestanda moraliter necessitatum esse, inducente
huiusmodi necessitatem aliquo motiuo creato.
Quoniam huiusmodi motiuum non potest non
esse causa, seu ratio volitionis diuinæ. Tum, quæ
ad duximus proposit. 9. ad probandum, Deum
ad eligendum optimum in genere moris moraliter
necessitatum esse. Quod optimum sæpe sæ-
pius est motiuum creatum: causaque subinde,
seu ratio diuinæ electionis diuersa à bonitate
Dei; vt ex ibi dictis apparet,

136 Ratione etiam probatur primò; quia, da-
to etiam, quòd diuina bonitas sit obiectum for-
male omnis volitionis diuinæ, adhuc negari ne-
quit, ex parte creaturarum esse sapientimè id,
quod diuinam voluntatem inducit ad volendum
aliquid; quodque subinde non potest non esse
causa, seu ratio obiectiua diuinæ volitionis. Ideo
enim Deus benè operantes remunerat; quia
digni sunt præmio; & malè operantes punit;
quia sunt digni supplicio. Ideo nonnullis mi-
seretur; quia videt eos plenos erumnis; alijs sua
dona largitur; quia enixè illa ab eo postulant.
Et vniuersim idcirco hæc potius, quàm alia in
Mundi gubernatione disponit; quia ad fines suæ
providentiæ hæc præ alijs sunt aptissima, & vtilis-
sima.

137 Secundò probatur; quia, si in Deo sola
esset pro ratione voluntas, quæcunque Deus
vellet, quantumuis turpia ex se, & praua, ra-
tionabilia forent: veraque foret asserio illa er-
ronea quorundam hæreticorum, qui dixerunt,
Deum mendacium, & peccatum quoduis inten-
dere; hominesque ad illud patrandum inducere
posse. Quod est absurdum. Vnde patet, ex
parte ipsarum rerum esse rationem, cur hæc,
& non illa amari possit à Deo, & defacto ame-
tur. Et quidem, cum bona creata ratione sui
sint inæqualiter amabilia; quis dubitet, Deum
hæc præ alijs sæpe sæpius eligere, quòd illis
amabiliora sint?

138 Tertiò probatur; quia sæpe Deus eligit
illa, quæ ad aliquem finem à se præintantum
utilia cernit, aliàs non electurus, ni talem finem
præintendisset, vt multis exemplis monstrari pos-
set. Ergo causa huius electionis illa intentio est;
non sola bonitas diuina, aut Dei beneplacitum.

139 Quartò. Quòd volitio Dei rationem ha-
beat ex parte obiecti, etiam creati, aut ex
parte alterius prauæ volitionis, perfectio est

sine imperfectione. Ergo non est ei deneganda.
Conuenit etiam citra aubium scientiæ diuinæ:
cum Deus ideo cognoscat obiecta cuncta; quia
in se vera sunt, & cognoscibilia. Ergo potiori
iure conueniet diuinæ volitioni; quæ titulo ope-
rationis liberæ potiori iure debet rationabilis
esse.

Nota tamen pro solutione eorum, quæ 140
contra statutam propositionem opponi solent,
nonnumquam Patres in solam diuinam bonita-
tem tanquam in finem, seu motiuum referre ea,
quæ Deus vult, & operatur. Censendi tamen
sunt loqui de fine primario, & principali; quo
non excludunt fines alios, seu motiua specialia;
ad quæ Deus etiam respicit in suis operibus iuxta
doctrinam latè traditam quest. 2. Quando verò
electionem diuinam reducant ad solum Dei be-
neplacitum, loquuntur de electione, cuius ratio-
nem ignoramus, aut certè, quæ rationem non
habet, præter beneplacitum Dei; eo quòd ex-
trema electionis prorsus æqualia sunt; vt quòd
Deus hos homines potius, quàm alios similes
creauerit; quòd hunc Mundum præ alio solo
numero distincto elegerit; quòd hos homines,
& non alios prædistinguerit; quòd hæc potius,
quàm aliam similem humanitatem sibi assu-
perit, &c. Huiusmodi enim electionum inter
extrema prorsus paria, pariterque amabilia vn-
dequaque, præter diuinum beneplacitum, alia
ratio non est.

Deinde nota, nullum esse inconueniens in 141
eo, quòd volitio Dei, qua ratione est contin-
gens Deo, pro causâ obiectiua habeat aliquid
creatum, quiddid sit de illâ, qua ratione non
est contingens, sed æquè necessaria, ac Deus ipse.
Cæterum, quia vt ostendi disput. 31. quest. 2.
nihil per modum obiecti, seu causæ moralis in-
tentionalis, aut etiam non intentionalis quid-
piam potest causare, nisi inducendo causam phy-
sicam ad id ipsum causandum physicè. Omnino
necessarium est ad hoc, vt volitio diuina cauam,
seu rationem habere ex parte creaturarum dica-
tur, quod à voluntate diuinâ mota ea causâ,
seu ratione causetur physicè; si non realiter for-
maliter; quia id est impossibile; realiter quidem
virtualiter in ordine ad denominandum Deum
volentem. Itaque non aliter creaturæ sunt causæ
obiectiua volitionis Dei, nisi quatenus media sui
cognitione, aut etiam medio sui amore mouent
diuinam voluntatem, vt virtualiter eliciat voli-
tionem ipsam; sicque per illam volens denomi-
netur. Quo fit, vt cognitio creaturarum, aut
etiam amor earum immediatius cum voluntate
Dei concurrat ad dictam virtuales productionem
ipsius volitionis. Quod enim in nostrâ vo-
luntate euenit formaliter, dum mediâ cog-
nitione obiecti mouemur ad eliciendam volitio-
nem eius, aut mediâ intentione finis ad elicien-
dam electionem mediatorum; id ipsum in volun-
tate Dei euenit æquiualemter, seu virtualiter.
Atque ita Deus cum omni proprietate, sicut
nos, dicitur motiuis, & rationibus duci ad
volendum, quod vult; quia, quod in nobis in
ordine ad omnes has denominationes præstat
productio volitionis formalis, in ipso sine im-
perfectione ob suam eminentiam præstat pro-
ductio volitionis virtualis, vt aliàs sæpe declara-
uimus. Ex his ad argumenta, quæ opponi pos-
sunt, facile erit respondere. Videatur Ruiz su-
pra sec. 2. & 5.